

SVERDnytt

| nr.1 maj 2012

Svenska Riksorganisationen för Distansutbildning

- Next generation learning i Falun
- Spelifiering av utbildning
- Benchmarking och kvalitetssäkring av utbildning
- Digital läkarutbildning och mycket, mycket mer

Ordföranden har ordet

Välkommen till SVERDnytt nr 1 det digitala nyhets-brevet från Svenska riksorganisationen för distansutbildning.

Tanken med nyhetsbrevet är att vi enkelt ska kunna nå ut till medlemmarna med nyheter inom distansutbildning, flexibelt lärande och e-lärande.

I det första nyhetsbrevet fokuserar vi på artiklar från konferensen Next generation learning 2012, kvalitets-säkring av e-lärande, spelifiering av utbildning och SVERDs skrivelse till IT-minister Anna Karin Hatt.

Kopplingen mellan IT och utbildning bör lyftas fram i den digitala agendan

Vi stödjer uppropet från rektorerna på Mittuniversitetet, Högskolan Dalarna och Högskolan på Gotland att kopplingen mellan IT och utbildning bör lyftas fram i den digitala agendan.

Planera in NU2012 konf. som hålls i Göteborg den 17-19 oktober
Trevlig läsning önskas på skärm, läsplatta, smartphone eller pdf-utskrift se <http://nytt.sverd.se>

Ulf Sandström ordf SVERD

innehåll

1. Next generation learning conference 2012
Joacim Svensson
2. Visionen om nästa generations lärande
Joacim Svensson
3. NGL 2012 Sammanfattning
Marita Hilliges
4. OERopoly Spelifiering
Ebba Ossiannilsson och Alastair Creelman
5. Internationell benchmarking
Ebba Ossiannilsson
Paul Bacsich
Margareta Hellström
Andreas Hedrén
6. Eprobate kvalitet inom e-lärande
Ebba Ossiannilsson
7. Digital läkarutbildning
Anna Frohm
Johanna Olsson
8. Visualisera mera
Marita Ljungkvist
9. Undervisningsspråk engelska
Ulrica Skagert
10. Plugga Online
Betty Malmberg
11. Satsa mer på utbildning via nätet
Marita Hilliges
Anders Söderholm
Jörgen Tholin
12. SVERD skrivelse till IT-minister Anna Karin Hatt
Ulf Sandström
Ebba Ossiannilsson
Göran Lindgren

1. Next Generation Learning Conference 2012

Joacim Svensson
programledare NGL programmet Högskolan Dalarna

Den 21-23 februari arrangerades Next Generation Learning Conference 2012 i Falun. Konferensen, med Högskolan Dalarna som huvudarrangör och KTH som medarrangör, samlade närmare 250, nationella och internationella konferensdeltagare. Med posters inkluderat presenterades fler än 50 bidrag under dessa dagar.

Konferensens ursprung är Högskolan Dalarnas satsning "Nästa generations lärande", som i huvudsak består av ett utvecklings- och forskningsprogram i syfte att utveckla pedagogik, bland annat med hjälp och stöd av teknik.

Idéen med konferensen var att skapa en arena och ett forum dedicerat till att diskutera den digitala revolutionens konsekvenser för lärande och undervisning vid Högskolan Dalarna. Arbetet med konferensen inleddes under hösten 2010 och tidigt i processen identifierades ett samarbete mellan Högskolan Dalarna och KTH som intressant. Stefan Hrastinski från KTH är sedan tidigare engagerade i ett "NGL

Advisory Board”.

Förutom Stefan Hrastinski består NGL Advisory Board av Roger Säljö (GU/HDA), Karen Littleton (Open University) och Sten Ludvigsen (Inter-Media)

Föreläsningar och workshops

Marita Hilliges, rektor vid Högskolan Dalarna invigde konferensen och hälsade alla välkomna till Högskolan Dalarna. Detta följdes upp med den inledande huvudtalaren Terry Anderson, professor vid Athabasca University och en av de mer framstående personerna inom distansundervisning.

Totalt bjöd konferensen på fem huvudtalare över tre dagar; förutom Terry även Charles Crook från University of Nottingham, Rosamund Sutherland från University of Bristol, Ton de Jong från University of Twente samt Betty Malmberg från Moderaterna. Alla med olika perspektiv på nästa generations lärande.

Huvudtalarna inledde varje dag och följdes av parallella sessioner med presentationer och workshops med såväl svenska forskare och forskarstuderande som utländska gäster med nästa generations lärande i fokus. Onsdagen bjöd dessutom på presentationer från Pearson och Blackboard samt en poster-session där mer än dussinet bidrag presenterades.

Konferensen avslutades på torsdagen med ett panelsamtal som samlade Andrew Casson från Högskolan Dalarna, Margareta Hellström från KTH, Patrik Zackrisson från Pearson samt Terry Anderson som därmed såväl inledde som avslutade konferensen. Panelen svarade på frågor från publiken och sammanfattade konferensen.

De innovativa arbetssätten som utvecklats inom nätbaserad utbildning bidrar till att sätta studentens lärande och utveckling i centrum

Ta del av konferensen

Samtliga sessioner, förutom workshops, livesändes genom Högskolan Dalarnas eget verktyg Videochat och publiceras i efterhand på Youtube och iTunes U. Länkar till dessa inspelningar samt intervjuer finns på www.du.se/ngl2012.

Next Generation Learning Conference 2014

Efter mycket god respons både under och efter konferensen av deltagare och föreläsare planerar Högskolan Dalarna att följa upp NGL 2012 med endags-konferenser under kommande terminer. Högskolan Dalarna och KTH är båda intresserade av en Next Generation Learning Conference 2014, mer information om detta kommer.

Joacim Svensson
NGL Högskolan Dalarna

2. Visionen om nästa generations lärande

Next generation learning

Högskolan Dalarnas satsning på Nästa generations lärande är en medveten strategisk satsning i form av forsknings- och utvecklingsprogrammet NGL-programmet.

Det är en satsning förankrad i Högskolans vision om att Högskolan Dalarna 2015 ska vara ledande i pedagogisk förnyelse, med stöd av utvecklade informations och kommunikationstek-

niker, både på campus och på nätet.

Begreppet Nästa generations lärande handlar dels om den kommande generationens lärande, dels om de utökade möjligheterna att lära som växer fram med hjälp av en accelererande teknikutveckling. Vi arbetar medvetet, systematiskt och på basis av egen och andras forskning med att ständigt öka kvaliteten i lärandet.

De innovativa arbetssätten som utvecklats inom nätbaserad utbildning bidrar till att sätta studentens lärande och utveckling i centrum. Sådana arbetssätt kan utvecklas vidare för att förstärka lärandet både på campus och via internet. Vi vill även fortsättningsvis bekräfta den nya öppenhet och tillgänglighet som nätbaserad kunskapsbildning och kunskapspridning innebär.

Nästa generations lärande – Forskning och utveckling

Vi är stolta över att Högskolan Dalarna är känd för en god kvalitet i den nätbaserade utbildningen. En stor majoritet av de ca 10 000 studenter som är registrerade på en nätkurs hos oss under 2012 läser med betydande inslag av reelltidsundervisning. Det sker både i form av seminarier i mindre grupper i Connect och live-streamade föreläsningar med interaktion via en egenutvecklad Videochat. På så sätt utvecklar vi lärandets sociala dimension. Med stöd av detta och satsningen på Nästa generations lärande utvecklar vi all vår undervisning, både på campus och på nätet.

Tillsammans med Örebro Universitet driver Högskolan Dalarna forskarskolan ”Teknikburna kunskapsprocesser”. 13 doktorander ska studera de förändringar som sker i kunskapsprocesser hos och mellan individer och organisationer i en tid av accelererande användning av informations och kommunikationstekniska tillämpningar. 10 av dessa doktorander finns vid Högskolan Dalarna och bidrar till den kreativa fysiska miljö som byggts upp för ändamålet. Forskningsmiljön omsätter ca 9 mnkr under 2012

I NGL-programmet ingår även närmare 30 utvecklingsprojekt, spridda över Högskolans samtliga 4 akademier och drivna av Högskolans egna lärare. Ambitionen att utveckla formerna, pedagogiken och tekniken för att öka kvaliteten i utbildningen.

Projektet omsätter ca 14 mnkr under 2012.

Den tidigare nämnda NGL Advisory Board har till uppgift att fungera som rådgivare och dialogpartner i utvecklingen av NGL.

Nätutbildningars kvalitet och möjligheter

Vi vet att Sverige har fantastiska förutsättningar att inta en världsledande position i en allt mer globaliserad utbildningssektor. Trots det saknas sambandet mellan högre utbildning och modern teknik i regeringens strategi IT i människans tjänst – en digital agenda för Sverige. Regeringens digitala agenda är ett bra initiativ, en strategi för digitaliseringens möjligheter är utvecklande för Sverige. Det är däremot förvånande att regeringen inte verkar se att modern teknik och högre utbildning är beroende av varandra.

Vi har därför valt att göra gemensam sak med Högskolan på Gotland och Mittuniversitetet i syfte att lyfta fram nätutbildningars kvalitet och möjligheter. Tanken är att nätutbildningarna ska vara i framkant och visa hur modern teknik bidrar till höjd kvalitet inom hela högskolesektorn.

För vi tror att framtiden för utbildningssektorn tillhör Nästa generations lärande.

Joacim Svensson
NGL Högskolan Dalarna

3. Marita Hilliges sammanfattning NGL 2012

För några veckor sedan hade jag den stora glädjen att inleda Högskolan Dalarnas första konferens om nästa generations lärande NGL 2012.

Konferensen var fullsatt med över 240 deltagare, mestadels kollegor från ett trettiotal svenska universitet och högskolor men också internationella gäster. Jag har hört både under och efter konferensen hur mycket den uppskattades. Keynotes höll hög klass, rapporter från forskning och utveckling inom nätbaserat lärande likaså och kringarrangemangen med midda-

gar, luncher, hotell och allt annat en större konferens innebär flöt på. Vi är inte minst stolta över att det är en våra egna studenter, Joacim Svensson, som förutom att han koordinerar det stora NGL-programmet hos oss, också har tagit huvudansvaret för konferensens genomförande. Att det blev så hög klass på den akademiska delen av konferensen får vi tacka vår arrangörspartner KTH, inte minst Stefan Hrastinski, vår egen forskningsledare Mark Dougherty och vår mentor och gästprofessor Roger Säljö.

”En online utbildning i realtid som utvecklar kvaliteten i lärandet, inte minst genom att bejaka och förstärka lärandets sociala dimension

Konferensen var viktig för oss på Högskolan Dalarna på flera sätt. Dels kunde vi visa utåt vad vi har hållit på att utveckla under det senaste decenniet – en online utbildning i realtid som utvecklar kvaliteten i lärandet, inte minst genom att bejaka och förstärka lärandets sociala dimension. Över hälften av Högskolan Dalarnas 16 000 studenter deltar i år i våra online-utbildningar, från sjuksköterskeprogram, lärarprogram och kurser i 10 olika världsspråk till fri start-fri fart ut-

bildning i utveckling av e-tjänster. De allra flesta som jag har talat med har varit nöjda med tillgängligheten och flexibiliteten i distributionsformen, men det som gjort djupast intryck på mig är hur många som berättat hur nära de kommit sina studiekamrater och lärare via webben. Högskolan Dalarna har flera webbmöten i Adobe Connect på ett år än resten av högskolesverige tillsammans, har det sagt mig.

Jag tror att den nära kontakten och tillgängligheten via webben är en av de viktigaste nycklarna till framtidens högskoleutbildning. Och inte bara i Sverige. Vi har kommit en bra bit på väg när det gäller en magisterutbildning tillsammans med två universitet i Somaliland för att avhjälpa bristen på kvalificerade barnmorskeutbildare – i realtid på nätet. På samma sätt kommer våra studenter som läser afrikansk litteratur på avancerad nivå kunna göra det tillsammans med studenter i Botswana – i realtid på nätet.

Jag är övertygad om att det finns en potential i den nätbaserade utbildningen som knappt börjat utnyttjas än. Jag hoppas och tror att hela den högre utbildningen i Sverige kommer att upptäcka och utnyttja hela denna potential för att nå en högre kvalitet och tillgänglighet i all utbildning, både på campus och på nätet. Det finns starka utvecklingskrafter bland lärare och studenter. Vi ser fram emot att den politiska ledningen för sektorn i framtiden ger ett tydligt stöd och stimulans.

Marita Hilliges
Rektor vid Högskolan Dalarna

4. OERopoly -digital kompetens-utveckling via sällskapsspel

Spelifiering inom utbildning är ett väldigt aktuellt ämne idag och det pågår mycket forskning och många projekt för att undersöka hur spel främjar lärande.

Dagens dataspel skapar stort engagemang och spelarna lär sig samarbete, språkkunskaper, strategi och kreativitet. Lärande sker oftast på ett naturligt sätt och spelaren får tydliga belöningar för sina ansträngningar. När man pratar om spelifiering idag pratar man oftast om digitala miljöer men även fysiska, analoga spel kan skapa stort engagemang och främja lärande.

Vid konferensen Next Generation Learning 2012 vid Högskolan i Dalarna arrangerade vi en workshop om öppna digitala läresurser (OER). Syftet med workshopen var att ge deltagarna möjlighet att undersöka nyckelbegrepp inom öppna läresurser (OER) användargenererat innehåll (UGC, user generated content), Web 2.0, onlinelärande och miljöer för samarbete. I stället för att presentera dessa begrepp i föreläsningsform valde vi att spela ett brädspel som heter OERopoly, baserat på det välkända spelet Monopol. Workshopen togs fram i fullt samarbete med Connolly, Makriyannis och Lane (2011), skaparna och utvecklarna av den ursprungliga versionen av OERopoly. Vi anpassade spelet till svenska förhållanden och dessutom spelade en förenklad version på grund av workshopens tidsbegränsning.

Även om det finns en stark internationell rörelse och intresse för OER och dess tillhörande områden är fältet fortfarande relativt outnyttjad i Sverige. Syftet med att använda spel var att introducera deltagarna till centrala begrepp, projekt och initiativ samt att erbjuda möjligheter att utbyta erfarenheter av OER och web 2.0-teknik från sina egna lärosäten eller vad de kände till i sina nätverk och i sin omvärldsbekantning. Deltagarna fick samarbeta och dela kunskap om OER i en känd spelmiljö utan prestationskrav och med fokus på kollaboration.

Spelplanen såg ut som Monopolspelet men i stället för gator och stationer

fanns det namn på nyckelbegrepp inom OER, viktiga projekt och organisationer. Vi spelade i lag eftersom spelet handlar om samarbete. När ett lag landar på en gata ska man först delge sina egna erfarenheter om begreppet och vid frågor som behövde vidare utforskning använder man nätet för att få vidare kunskaper. Fokus för spelet står i bjärt kontrast till de ursprungliga reglerna; syftet här är att samarbeta och utveckla kollektiv intelligens. Genom att utforska centrala begrepp och kunskapsutbyte i spelbaserade sammanhang kommer deltagarna förhoppningsvis att bli inspirerade att upptäcka mer och fördjupa sig individuellt och/eller tillsammans i sociala sammanhang.

Resultatet var att alla deltagare bidrog till intensiva diskussioner och utbyte av information. De delade praktiska erfarenheter av olika verktyg och resurser från sina egna lärosäten och sökte mer information på nätet när de saknade egna erfarenheter. Varje tärningskast gav ett nytt ämne att diskutera och den svåraste frågan för oss som facilitatorer var att försöka bestämma när diskussionen skulle ta slut och nästa lag skulle få sin tur. Spelet i sig gav deltagarna trygghet och möjlighet till samverkan under gemensamma och lättsamma former.

Efter speltiden hade tagit slut diskuterade deltagarna hur spel kan och skulle användas i större utsträckning i undervisning för kollaborativt och interaktivt lärande. Genom att utgå från trygga miljöer och vad man känner till i dagsläget kunde deltagarna utforska nya begrepp och bygga vidare på sin kunskap. Även för relativa nybörjare kan man använda ett sådant spel för att introducera nya begrepp eftersom alla kan bidra och informationssökning på nätet uppmuntras. Det kan dessutom vara ett lämpligt tillfälle att betona färdigheter som källkritik genom att få söka information från flera källor.

*Ebba Ossiannilsson, Lunds Universitet
Alastair Creelman, Linneuniversitetet* ■

*Ebba Ossiannilsson
Lunds Universitet*

*Alastair Creelman
Linneuniversitetet*

Dagens dataspel skapar stort engagemang och spelarna lär sig samarbete, språkkunskaper, strategi och kreativitet

Connolly, T., Makriyannis, E., De Liddo, A. et al. (2010). OERopoly: A Game to Generate Collective Intelligence around OER. n Open Edu 2010 Proceedings. Barcelona: Retrieved 31 January 2012 from <http://hdl.handle.net/10609/4968>.

5. Internationell Benchmarking av e-lärande

The first dual mode distance learning benchmarking club

Benchmarking är en själv-värderingsmetod som gör det möjligt för organisationer att jämföra sig med andra gällande vissa prestanda- och utförandeaspekter. Syftet är att finna goda exempel, sätt att förbättra nuvarande situation samt förstå i vilket tillstånd den egna organisationen befinner sig i vad gäller dessa aspekter. Benchmarking handlar om förändring för kvalitetsutveckling men också om identifiering och genomförande av utvecklingsområden.

Benchmarking möjliggör jämförelser av utgångspunkter, processer eller resultat mellan lärosäten/organisationer eller inom ett och samma lärosäte över tid.

The First Dual -mode Distans Learning Benchmarking Club, en internationell benchmarking klubb med syfte att sprida och genomföra Pick&Mix modellen bildades under 2009. Pick&Mix är en vanligt förekommande benchmarking-metod utarbetad fr.a. av Paul Bacsish, Matic Media Ltd. Metoden är frekvent använd i Storbritannien, Australien och Nya Zeeland. Syftet med klubben var att prova modellen i ett internationellt sammanhang. Totalt medverkade sju lärosäten (samt ett lärosäte som skuggade metoden) i fem länder. Fyra lärosäten i klubben genomförde framgångsrikt benchmarking utifrån en något modifierad version av Pick& Mix under 2009-2010. Förutom benchmarking, genomfördes jämförelse med andra benchmarking modeller, s.k. konkordanser.

Metoden Pick&Mix innehåller ett 100 tal benchmarks (kriterier) varav 18 utgör särskilt kritiska framgångsfaktorer (av särskild betydelse för framgång i e-lärande). Dessa är bl.a: användbarhet, e-lärande, beslut om projekt, utbildning, kostnader, årlig planering, tekniskt stöd till personal, beslut om program, ledarskap inom e-lärande, ledarstil, relationer nerifrån-och-upp i

organisationer, Help Desk, distansutbildning, strategier. Alla framgångsfaktorer bedömdes på en skala från 1 till 6 och sedan översattes betygen vilket resulterade i en färglagd matris där lärosätets mognad eller tillstånd direkt blev tydligt och alla involverade kunde därmed förhålla sig till densamma för vidare strategiska diskussioner och ställningstaganden.

Benchmarking är en värdefull metod för kvalitetsutveckling och kvalitetsvärdering

De fyra lärosäten som genomgick hela processen var University of Leicester (Storbritannien), Lunds universitet och Kungliga Tekniska Högskolan (Sverige), och Thompson Rivers University (Kanada). University of Leicester beslutade dock i ett senare skede att inte fullfölja hela benchmarkingprocessen, beroende på personalförändringar och interna ställningstaganden. Högskolan på Gotland i Sverige, som skuggade projektet genomförde dock benchmarking med hjälp av Pick&Mix metoden. Ett avslutande möte för klubben hölls i september 2011 där KTH var värd. Deltagare var Matic Media Ltd., Thompson Rivers University, Lunds universitet och Högskolan på Gotland. De fyra närvarande universiteterna var överens om att delge och sprida sina resultat och slutsatser, i form av offentliga rapporter, seminarier, workshops och konferenser samt att fortsätta benchmarking samarbetet nationellt och internationellt. Presentationen på NGL2012 var således den första i sitt slag.

Andreas Hedrén
Gotland University, SE

Ebba Ossiannilsson
Lunds universitet

*Paul Bacsich
Matic Media Ltd. UK*

Huvudslutsatser

1. Benchmarking är en värdefull metod för kvalitetsutveckling och kvalitetsvärdering.
2. Benchmarking är en värdefull metod såväl för självvärdering samt att jämföra sig med andra och därmed lära av sin egen organisation som av andra, att lära av goda exempel.
3. Under de fem år som gått sedan Pick&Mix först användes, har lärosäten successivt utvecklat starkare kompetens inom e-lärande, men utvecklingen går alltför långsamt.
4. Endast ett fåtal universitet har stark kompetens inom marknadsundersökningar för e-lärande.
5. Ingen institution har någon direkt förståelse för kostnader som har att göra med e-lärande och personalen tycker i allmänhet att ledningen inte ger dem tillräcklig belöning och erkännande för deras e-lärande kompetens och vilja till utveckling.

*Ebba Ossiannilsson, Lunds Universitet
Paul Bacsich Matic Media Ltd. UK
Margareta Hellström KTH, SE
Andreas Hedrén Gotland University, SE*

*Margareta Hellström
KTH, SE*

6. Epprobate kvalitetsmärkning av digitala lärresurser

Det finns idag ett stort utbud av och tillhandahållande av e-lärande kursmaterial och produkter runt om i världen. Varje dag produceras och lanseras dessutom nytt hela tiden, såsom Web Based Training (WBT), Computer Based Training (CBT), Game Based Learning (GBL), Videos, Open Educational Resources (OER), Mobile Learning Apps etc. E-lärande produkter och tjänster baseras huvudsakligen på kursmaterial. Redan nu nådde den globala marknaden \$ 32100000000 - med en fem års årlig tillväxt på 9,2% enligt Ambient Insight! För den enskilde individen/studenten/eleven är det väldigt svårt att urskilja vad som är av god kvalitet och värt att satsa på.

epprobate (från latinets "approbare", för att godkänna) är den första internationella kvalitetsmärkning för e-lärande kursmaterial. Denna kvalitets utmärkelse är ett initiativ från tre organisationer: Learning Agency Network (LANETO), den Agence wallonne des Telekommunikation (AWT) och e-Learning Quality Service Center (eLQSC). epprobate är för närvarande representerade i 33 länder, med såväl pedagogiska som tekniska experter inom ett flertal språk. Genom konsultation och samarbete med epprobate för e-lärande kursmaterial, erhålls än mycket mer än en kvalitetsstämpel.

e p p r o b a t e
The international quality label for eLearning courseware

Fördelar:

- få feedback och rådgivning från pedagogiska experter, och områden, andra leverantörer av lärandematerial och din målgrupp.
- säkerställa överensstämmelse med kvalitet principer som återspeglar de som används av ISO, EMM och många andra kvalitets certifiering för e-lärande produktion.
- få internationellt erkännande för ditt e-lärande kursmaterial.
- öka förtroendet för ditt e-lärande kursmaterial.

epprobate

- fokuserar på kvalitetsmärkning för e-lärande produkter (kursmaterial) snarare än undervisning och lärande processer inom en organisation (och fungerar därmed som ett komplement för att bearbeta orienterad kvalitetsmärkning)
- ökar acceptansen av e-lärande kursmaterial genom att tillhandahålla en internationell kvalitetsmärkning

- underlättar processer och skapar samförstånd kring betydelsen av kvalitet för e-lärande kursmaterial och bedömning
- skapar ett internationellt nätverk av granskare (pedagogiska experter, områdes- experter, kursmaterial utvecklare) och nationella partnerorganisationer.

Ytterligare information om epprobate, kontakta
Ebba.Ossiannilsson@ced.lu.se
Certified Head Reviewer, Nationell expert, Lunds universitet
Harvey Mellar, Director of epprobate <http://epprobate.com/>

Av Ebba Ossiannilsson
Lunds Universitet

7. Digital teknik på läkarprogrammet

Ett pedagogiskt perspektiv på implementeringen av digitala tekniker på det regionaliserade läkarprogrammet vid Umeå universitet.

Sedan våren 2011 bedrivs läkarprogrammet i Umeå i regionaliserad form. Det betyder att från och med termin 6 studerar ca 30 studenter (10/ort och termin) av totalt 98 på några av de tre länsjukhusen Östersunds sjukhus, Sundsvalls sjukhus samt Sunderby sjukhus. Resterande studenter är kvar i Umeå. För att uppfylla kravet på en likvärdig lärandemiljö på samtliga fyra studieorter, beslutades att en utbildningsplattform (Moodle) måste utvecklas för gemensamt undervisningsmaterial. Utbildningsplattformen togs fram i samarbete med Pedagogiska institutionen, som hade lång erfarenhet av att undervisa med hjälp av digitala tekniker och Moodle. Initialt fokuserade samarbetet på tekniska aspekter, så som att arbeta fram rutiner för inspelning av föreläsningar, eftersom lärare/läkare uttryckte en osäkerhet inför detta.

Relativt fort skiftade dock fokus och processen har alltmer kommit att handla om pedagogiska frågor, exempelvis behovet av samstämmighet mellan mål, undervisning och examination, som har lätt till en översyn av hela läkarprogrammet och inte enbart de regionaliserade terminerna. Traditionella salsföreläsningars funktion i relation till mer studentaktiva undervisningsformer är också exempel på pedagogiska frågor som har adresserats, liksom rättssäker betygsrapportering och examination. Införandet av digitala tekniker på läkarprogrammet, vid Umeå universitet, har således lett till att det förs en pedagogisk dialog i större utsträckning än tidigare, vilket bidrar till en bättre lärmiljö för studenterna samt att kvalitén på hela programmet ökar.

Johanna Frohm IT-pedagog Pedagogiska institutionen &

Johanna Olsson samordnare IT-uppdrag, Pedagogiska institutionen vid Umeå universitetet ■

*Bild Anna Frohm, Johanna Olsson Umeå universitet
Foto Lars- Göran Hedström*

”**Processen har alltmer kommit att handla om pedagogiska frågor**”

8. Visualisera mera

Projektet **Multimedia för utbildning, forskning och marknadsföring** genomfördes vid Lunds universitet under 2010-2011 och avslutades i december 2011.

Fokus i projektet handlar om verktyg för produktion, publikation och distribuering av visuella medier för utbildning och forskning vid Lunds universitet

Projektet resulterade i tre "produkter":

Lunds universitets iTunesU-portal

Teaching and Learning Lab: Rörlig Bild - en "verktygslåda" online för lärare som på ett pedagogiskt sätt vill använda sig av filmat material i sin undervisning

Ett verktyg för mediapublicering, som gör det enkelt för anställda att lagra och publicera visuell media, antingen på iTunesU-plattformen eller som en länk på ett egen vald plattform.

Centre for Educational Development (CED) vid Lunds universitet har nu fått i uppdrag att förvalta dessa verktyg för att skapa, publicera och distribuera audiovisuellt utbildningsmaterial, bland annat genom att sprida information om verktygen bland Lunds universitets anställda (framför allt lärare och forskare), erbjuda stöd för egen produktion av exempelvis skärminspelningar i form av workshops/kurser och individuell handledning, vidareutveckla verktyget för mediapublicering och verktygslådan för lärare samt ta fram exempel på "best practice" inom området. Vi hoppas också kunna skapa en attraktiv alternativ portal till iTunesU där användarna (studenter, forskare eller en intresserad allmänhet) kan se filmerna som streamad video på Lunds universitets webb.

Marita Ljungqvist,
Lunds Universitet

Länkar:

Learning Lab: Rörlig Bild
(verktygslådan):
<http://toolbox.multimedia.lu.se/>

Lunds universitets
iTunes U-portal:
<http://itunes.apple.com/se/institution/lund-university/id393848970>

*Marita Ljungqvist
Lunds Universitet*

9. Undervisningspråk engelska

På universitet och högskolor runt om i Sverige sker en hel del undervisning på engelska. Engelska har kommit att bli ett lingua franca inom akademien och detta avspeglar sig också inom undervisningen på grundnivå där lärosätena vill attrahera studenter internationellt.

Även om rörligheten av studenter över nationsgränserna är något positivt och en viktig del i ett större internationaliseringsprojekt så för det också med sig ett behov av ett språk som alla förstår oavsett vilken del av världen man kommer ifrån. Engelskan har kommit att bli svaret men kunskaper i engelska både bland lärare och studenter varierar.

Utbudet av kurser och utbildning i engelska och akademisk engelska är stort för studenter, men för de lärare som känner sig ringrostiga eller känner ett behov av att förbättra sina språkkunskaper för att undervisa med engelska som språket har de inte så mycket att välja på. Dessutom är det ofta svårt för dessa lärare att få den lediga tiden som krävs för att gå igenom mera omfattande kurser.

Inom ramen för SNH (Samverkan för nätbaserad högskoleutbildning) initerades ett samarbetsprojekt mellan lärare i engelska och högskolepedagoger för att utveckla ett flexibelt material för lärarna där de kan använda sig av de delar som är särskilt relevanta för dem och där de också har möjlighet att gå igenom materialet när det passar dem själva. Det är också ett hållbart lärandematerial på det sättet att man kan alltid lägga till ytterligare material eller förbättra delar av materialet när det finns behov. Blekinge Tekniska Högskola, Mittuniversitet, Högskolan i Gävle och Umeå universitet har tillsammans arbetat fram material av olika karaktär där alla delar utgör stöd för lärare som vill utveckla sin förmåga att undervisa genom engelska. På Blekinge Tekniska Högskola producerades ett antal filmer som handlar om hur man pedagogiskt övervinner några utav de svårigheter man befinner sig inför när man undervisar på ett

andra språk och när flertalet av studenterna också är andraspråkstalare.

Om man vill titta på filmerna hittar man dem på http://tuba.bth.se/lo/introduction_english/index.asp, eller på <http://www.bth.se/snh/snh2.nsf/sidor/verktyg-for-larande>. På den sistnämnda länken kan man också hitta det andra materialet som producerats inom projektet.

En viktig poäng är att material kan vara användbart för lärare på alla nivåer och inte bara för de som arbetar på universitet och högskolor.

Ulrika Skagert Blekinge tekniska högskola ■

*Ulrika Skagert,
Blekinge Tekniska Högskola
Foto Mats Brenner*

10. Plugga online oanade möjligheter

Högre studier ger varje student möjlighet att söka efter kunskap och utveckla sina intressen, samtidigt som det bidrar stort till samhällets utveckling. Men det är inte längre nödvändigt att bo på studieorten. Idag pluggar var femte svensk student på distans.

Det är en fascinerande utveckling och runt om i världen är trenden densamma. Med den digitala tekniken har också distansstudiernas upplägg förbättrats.

För att förstå hur det fungerar att plugga via webben ordnade jag ett virtuellt studiebesök på Högskolan Dalarna (HDA) för mig och några kollegor. Bänkade med varsin dator, kamera och headset fick vi se hur föreläsningar går till, hur kontakter mellan lärare och studenter sker och dessutom samtala med studenter och lärare. Allt i realtid. Studiebesöket imponerade och framför allt var studieformen effektiv och väl fungerade.

Det finns de som ifrågasätter värdet av distansstudier. Men rätt använda tror jag det är en möjlighet och en förutsättning, inte minst för det livslånga lärandet, så länge det rör kurser och utbildningar som är lämpliga. För mig som politiker är det inte intressant HUR studenten ifråga har fått sin kunskap. Det viktiga är att utbildningen motsvarar högt ställda akademiska krav och att examinationen sker på ett korrekt och rättssäkert sätt. Något som Högskoleverket har till uppgift att kontrollera.

Distansstudier är en möjlighet som underlättar stort för personer som av olika skäl inte kan lämna hemorten. Dessutom visar forskning att onlinestudier också har ett stort värde som pedagogisk metod, och att studenter som pluggar online ägnar mer tid åt sina studier. En av studenterna vi talade med vid studiebesöket pluggade faktiskt på distans vid högskolan trots att hon bodde i samma stad där campus fanns.

Att nya generationer och ny tek-

*Betty Malmberg (m)
Utbildningsutskottet*

nik kan skapa nya studieformer bör ses som en utmaning och ett viktigt komplement i högskolevärlden. Internationellt är distansstudier betydligt vanligare och Sverige måste förändra attityden till denna studieform för att inte tappa mark. Det behövs också mer forskning på området för att öka kunskapen om hur vi bättre kan nyttja den digitala tekniken i all utbildning.

Onlinestudier är dessutom en ovärderlig möjlighet för att sprida kunskap inte minst till utvecklingsländer. Idag utbildas till exempel lärare, som i sin tur utbildar barnmorskor i Somalia, tack vare onlinestudier från en svensk högskola. En mycket effektiv form av biståndsarbete tycker jag, eftersom man på så sätt också undviker risker-

Idag pluggar var femte svensk student på distans. Det är en fascinerande utveckling och runt om i världen är trenden densamma

Det finns de som ifrågasätter värdet av distansstudier. Men rätt använda tror jag det är en möjlighet och en förutsättning

na med brain drain. Den situation som uppstår då studenter som studerar i andra länder, blir kvar med sin kunskap i det nya landet utan att återvända hem. Den digitala tekniken skapar som synes många möjligheter och nya utmaningar. Möjligheter som borde tas bättre tillvara.

I höstas presenterade regeringen en digital agenda för Sverige. Den har mottagits väl men olyckligtvis saknas skrivningar om digitalisering kopplat till högre utbildning i skriften. Jag hoppas därför att regionerna har uppmärksammat det och själva utvecklar frågan i de regionala agendor som nu utarbetas på många håll i landet.

Betty Malmberg (M)
Riksdagsledamot för Östergötland
Ledamot i Utbildningsutskottet

11. Satsa mer på utbildning via nätet

Vi håller kontakt genom sms, e-post och sociala medier som Facebook och Twitter. Allt fler har tillgång till hela Internet i fickan och kan på några sekunder ta fram mobilen för att få tillgång till oerhörda mängder av information. Det är därför en naturlig utveckling att allt större del av den högre utbildningen sker på nätet.

Frågan är om Sverige i dag använder modern teknik inom högre utbildning i den omfattning vi borde? Nyligen beslutade riksdagen om nästa års budget för högskolor och universitet. I reger-

ingens budgetproposition och i den utbildningspolitiska debatten saknas dock samspelet mellan modern teknik och högre utbildning. Regeringen lanserade nyligen, genom it- och energiminister Anna-Karin Hatt, den digitala agendan "IT i människans tjänst". Den ska vara en strategi för att Sverige på bästa sätt ska använda digitaliseringsens möjligheter. Högre utbildning finns tyvärr inte med ens i det utpekade strategiska området "Hur IT påverkar samhällsutvecklingen".

Den högre utbildningen är beroende av uppkoppling, samverkan och modern teknik. IT och modern teknik är beroende av att högre utbildning håller hög kvalitet och driver den tekniska utvecklingen framåt. IT är med och utvecklar möjligheterna inom i stort sett varje bransch och borde även vara det inom högre utbildning.

Sverige behöver en plan för hur högre utbildning, nätbaserad pedagogik och modern teknik ska främja varandra, speciellt när internationella exempel visar att dessa områden knyts allt tätare ihop. Många andra länder har redan nationella strategier för digitalisering och nätbaserad utbildning. Sverige riskerar att bli frånsprunget om vi inte agerar snabbt. Vi föreslår att regeringen kompletterar den digitala agendan genom att lyfta in högre utbildning.

Marita Hilliges
rektor Högskolan Dalarna
Jörgen Tholin
rektor Högskolan på Gotland
Anders Söderholm
rektor Mittuniversitetet

Jörgen Tholin
rektor Högskolan Gotland

Anders Söderholm
rektor Mittuniversitetet

Marita Hilliges
rektor Högskolan Dalarna

12. Skrivelse från SVERD till IT-minister Anna Karin Hatt

Skrivelsen ser ut som följer och kan hittas som pdf på www.sverd.se

SVERD, Svenska Riksorganisationen för Distans-utbildning som har till huvuduppgift att vidga kunskapen om och medverka i utvecklingen av flexibel utbildning, distansutbildning och e-lärande stödjer med de utgångspunkter som angetts ovan den skrivelse som de tre rektorerna skrivit.

Till Anna Karin Hatt
IT och infrastrukturminister

<http://regeringen.se/pub/road/Classic/article/117/jsp/Render.jsp?a=152850&m=popup&l=sv>

Angående digital agenda för Sverige

Bakgrund:

Näringsdepartementet presenterade den 6 oktober 2011 "It i människans tjänst - en digital agenda för Sverige". Agendan är en sammanhållen strategi som syftar till att statens befintliga resurser ska utnyttjas bättre. Den digitala agendan är ett komplement till pågående insatser och samordnar åtgärder på it-området inom till exempel säkerhet, infrastruktur, kompetensförsörjning, tillit, tillgänglighet, användbarhet, standarder, entreprenörskap och innovation.

I programförklaringen står : "Digital agenda för Sverige - mål och inriktning"

För att möta de utmaningar som finns både internationellt och nationellt vill regeringen ta till vara de möjligheter som digitaliseringen ger. För att lyckas med det behöver alla hjälpas åt, ha ett gemensamt mål och en riktning för hur Sverige blir bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Det finns därför ett behov av en sam-

manhållen strategi med tydliga mål och åtgärder som samlar alla goda krafter runt om i landet och utnyttjar befintliga resurser på ett smartare sätt. Så kan det som görs få största möjliga effekt." (<http://www.regeringen.se/sb/d/14375/a/177038>). De senaste anföranden av Närings och -IT minister Anna-Karin Hatt, 22/11/11, 11/01/12 och 22/02/12 handlar om att

"sätta IT i människans tjänst, digital delaktighet och smarta e-tjänster samt öppen data stärker den svenska innovationskraften"

Regionala digitala agendor har också diskuterats i form av runda bordsamtal runt om i landet.

Internationellt betonas att IT och en digital nationell och internationella agenda är helt avgörande inom utbildningssektorn för innovation och lärande inför det 21a århundradet i ett livslångt lärande perspektiv, för medvetna och aktiva internationella medborgare (IPTs, UNESCO, UNESCO-COL). Gränserna mellan formellt och informellt lärande går mer och mer i varandra och en samverkan häremellan utsträckning måste ske i större utsträckning. (Ala-Mutka et al. 2010). Dessvärre från ett globalt och hållbarhetsperspektiv ligger Sverige väldigt långt efter då det gäller att utveckla och att utnyttja digitala resurser och den förändring i utbildningskultur detta innebär.

Med denna bakgrund är det därför märkligt att den digitala agendan inte överhuvudtaget berör utbildningssektorn, eller att utbildningssektorn inte alls integreras i målet och åtgärderna för en digital agenda för Sverige, enligt ovan.

Rektorer vid tre svenska lärosäten, undertecknad av Marita Hilliges, Rektor Högskolan Dalarna; Jörgen Tholin, Rektor Högskolan på Gotland och Anders Söderholm, Rektor Mittuniversitetet, har reagerat för detta och med anledning härav inkommit med en skrivelse till regeringen

Lär från nätet! Den svenska högskolan måste utveckla den nätbaserade undervisningen. Vägen till internationell toppklass går via uppkoppling, samverkan och modern teknik.

I förordet till skrivelsen som sändes till Regeringen den 26 januari 2012 står:

"God kvalitet inom högre utbildning är nödvändigt för ett lands utveckling. Sverige har jämförelsevis en välutbildad befolkning och har som IT-nation en tradition av att ligga långt framme i utvecklingen. Vi vill att Sverige ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen även i framtiden. Det kräver öppenhet för nya influenser och modern teknik. Öppenhet för nyheter är en förutsättning för att vi som nation ska utvecklas och behålla vår konkurrenskraft.

En växande andel studenter väljer i dag att studera genom nätutbildningar eller distansutbildningar. Både svensk och internationell statistik visar att framtidens utbildning allt mer kommer att ske via nätutbildningar.

Vi är övertygade om att Sverige som land skulle vinna på att utveckla sina nätutbildningar och öka de nätbaserade inslagen i alla utbildningar. Det bidrar till ökad tillgänglighet och samverkan. I den här rapporten sammanfattar vi framtidsutsikterna för nätutbildningarna och ger förslag på hur hela högskolesektorn kan stärkas genom att lära av dem .

Vidare betonas att:

"Svensk högskola och forskning står inför helt nya utmaningar de närmaste decennierna. Samtidigt som den globala konkurrensen ökar från nya supermakter inom forskning och högre utbildning, minskar årskullarna som lämnar gymnasieskolan. Högskolan kommer att behöva bredda sin rekrytering för att i framtiden kunna utbilda tillräckligt många akademiker. Samtidigt dras svensk högre utbildning med interna problem. Akademin ligger långt efter många andra delar av samhället när det gäller att utnyttja modern teknik. Det finns också brister i kvalitetsuppföljning och genomströmning." (s. 5) De betonar vidare att utbildning i dag står inför fem stora utmaningar, nämligen global konkurrens, demografi teknik-utveckling, kvalitetsutveckling och genomströmning

Även om det är högskolesektorn som betonas ovan gäller detta för hela utbildningssektorn, från K-12 till högskola samt alla utbildningsaktörer inom formellt och formellt lärande. Sverige har under lång tid varit en framstående kunskapsnation och internationellt erkänd, dock globalt och digitalt sett har vårt land halkat efter i

hög grad, då digital utveckling och användning inte är ett prioriterat område inom utbildning idag.

SVERD, Svenska Riksorganisationen för Distansutbildning som har till huvuduppgift att vidga kunskapen om och medverka i utvecklingen av flexibel utbildning, distansutbildning och e-lärande stödjer med de utgångspunkter som angetts ovan den skrivelse som de tre rektorerna skrivit, se bilaga.

SVERD framhåller att: Den digitala Agendan bör bli styrande och framträdande för vårt land dels för våra egna medborgare, och dels utifrån ett globalt

perspektiv med internationell konkurrens. Den digitala agendan bör bli styrande så att Sverige kan fortsätta att vara ledande i utbildningssektorn och i utbildningsfrågor. Det är avgörande för framtida utbildningsutveckling hur den digitala agendan blir styrande och framträdande inom alla utbildningssektorer. Det gäller såväl inom högskolan, vuxenutbildningen och folkbildningen som inom obligatorisk skola.

För SVERD
Ulf Sandström ordf.
Ebba Ossiannilsson led.
Göran Lindgren led.

■
Anna Karin Hatt (c)
IT & infrastrukturminister

SVERDnytt

tillönskar alla läsare en skön vår!

Besök vår nya webbplats
www.sverd.se
och kommentera
nyheter och artiklar!

Direktadress till Sverdnytt
<http://nytt.sverd.se>

Välkommen med artiklar till
SVERDnytt nr 2 som kommer
i juni och har tema
Yrkeshögskolan

SVERDS kansli Box 3033
871 03 Härnösand
Telefon 070-603 42 39
E-post kansliet@sverd.se
url: www.sverd.se